

ЦРЖСВх № 400/30.08.2016г

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане
на образователната и научна степен „Доктор“
Професионално направление 7.6 Спорт

**Тема: “ Оптимизиране на тренировъчния процес по волейбол чрез
прилагане на динамични упражнения за контрол на топката”**

Докторант: Петър Георгиев Иванов

Научен ръководител: проф. Димитър Михайлов, доктор

Рецензент: доц. Анка Крумова Маринова, доктор

Преди всичко, искам да отбележа, че за мен е истинска привилегия дисертационния труд на Петър Георгиев Иванов – старши преподавател в Икономическия институт. Като водещ на специалността му по волейбол (индивидуален план) бях впечатлена от неговото поведение, дисциплинираност и отговорно и сериозно отношение към учебния процес.

Петър Иванов е представил на вниманието ни една разработка, отличаваща се със задълбоченост, компетентност и изключителна актуалност, предвид развитието на съвременния волейбол – бърз, атлетичен, зрелищен. Трудът е продукт на неговата успешна целогодишна състезателна, преподавателска и треньорска дейност. Дисертацията дава отговор на търсенията, възненията, съпреживяванията, които съпровождат неговия трудов и състезателен път.

Разработката е написана на 238 страници, от които 81 са приложения.

Библиографската справка (6 стр.) включва 109 литературни източника, от които 88 са на кирилица, 16 на латиница и 5 електронни сайта. Повечето са цитирани в текста.

От приложенията специално внимание заслужава приложение 5. Тренировъчна програма (68 стр.), която всъщност е основният принос на труда (на което ще се спрем по-късно).

Заглавието е формулирано точно, като отразява съдържанието.

Структурно дисертацията е изградена правилно, като включва въведение и 4 глави, логически свързани и обосновани.

Въведението, написано в една страница, е конкретно и насочващо – ролята на треньора за спортната успеваемост и мястото на волейбола в съвременното общество.

Първа глава „Литературен обзор и постановка на проблема“ е в обем от 50 страници. Тук са включени 5 подраздела, разработени в логическа последователност, като са посочени актуални и модерни методи на спортна тренировка в съвременния волейбол.

Владеенето на чужди езици и компютърните умения позволяват на докторанта да се запознае от първоизточниците с някои нови концепции за подготовка, а именно: въвеждане на специализирано разнообразие; системата на повторенията; „wach“ системата; повишаване на интензивността и координационната сложност на упражненията и др.

Всичко това е един съществен принос с голяма познавателна стойност.

Според нас подраздел I.3. Концепции за кондиционна подготовка в спортните игри (отделени цели 13 страници), макар и много съществен в съвременния волейбол, разработен в този вид, няма пряка връзка с темата.

По-скоро е необходимо да се разгледат някои особености във волейбола, свързани с физическата подготовка.

Подраздел 1.4. характерни особености на динамизираната техническа подготовка има много ценна педагогическа стойност, тъй като авторът теоретично обосновава необходимостта от използването на динамични упражнения за контрол на топката и някои методически изисквания към тях.

Така авторът стига до извода, че използването на динамични упражнения във всички етапи на спортната подготовка при квалифицирани волейболисти е изключително полезно и конкретизира своята работна хипотеза.

Втора глава „Цел, задачи, организация и методика на изследването“ е разработена в обем от 21 страници.

Целта на изследването е формулирана ясно и точно. Това дава възможност да се конкретизират задачите – 6 на брой. Задачите произтичат от целите на изследването и следват своята логическа последователност. Уточнен е предметът на изследване – състезатели от Висшата лига. Обектът на изследване включва 23 показатели, а контингентът – 40 състезатели от представителни отбори. Организацията показва етапността през която преминава изследването, като целият експеримент се осъществява в рамките на 2 години. Всичко това достатъчно красноречиво говори за мащабността на проекта, при личното участие на докторанта, като треньор и изследовател. Висок професионализъм и компетентност е проявил докторантът при изготвянето на подраздел II.5. Методика на изследването. Освен задълбочения литературен анализ, който прави по темата, използвани са още редица, доказали своята информативност, методи:

- Анкета (въпросите са много добре подбрани и целенасочени. Анкетирани са 54 треньори);
- Тестиране (батерията от тестове включва 23 показатели: антропометрия – 3м тестове за физическа подготовка – 11м; техническа – 9). Броят на показателите е абсолютно достатъчен, като отговаря на спецификата на играта.

С приноси моменти се характеризира класификацията, която се прави на използваните средства в експерименталната група: индивидуални, групови, отборни упражнения; упражнения за универсализация и специализация на състезателите; изпълнение на упражненията при облекчени и усложнени условия и тяхното разпределение във времето (цикли, периоди). С голяма практическа приложимост е таблица 2 – План програма на тренировъчния процес на експерименталната група.

С най-голям принос за практиката и теорията на играта е изработената тренировъчна програма (приложение 5), включваща всички елементи на играта.

Тук е направена систематика на динамичните упражнения. Упражненията са степенувани по трудност, изпълнени на игралното поле поточно, с постепенно усложняване на обстановката, в лимитирано време, отговарящи напълно на изискванията на съвременния волейбол за интензификация и интелектуализация.

Тук проличава истинското майсторство на педагога не само да използва разнообразни средства, но да проследява ефекта от тях, - като ги дозира правилно и използва почивки за отдых, с даване на методически указания. В тази връзка, бихме препоръчали да се дадат такива.

Необходимо е да се прецизират и някои от използваните термини. Например, вместо „Подаване през глава“ – „Подаване назад“ (зад глава)(Учебник по волейбол, 1990 г.). някои от термините трябва да се пояснят: „Разстрел“ – спасяване на забити топки; „Вдигане“ – подаване за забиване.

Легендата да се даде в началото на програмата, което ще улесни читателя. Направените бележки са от формално естество и не намаляват стойността на работата.

Събраните данни от изследването са подложени на математико-статистическа обработка, използвани са няколко вида анализи: честотен (стойностите са представени в %), вариационен, корелационен и сравнителен, както и сигмален метод за оценка, даваща възможност за разработване на нормативна база.

Глава трета „Анализ на резултатите“ е разработена в обем от 70 стр. и включва пет подраздела. Проведената анкета (III.1) служи за обосновка и е

анализирана коректно. Извлечени са ценни изводи за практиката (брой на тренировките в седмичния цикъл, ролята на динамичните упражнения и тяхното място и използваемост и др.).

Вариационният анализ (III.2)(който изследва средните стойности и коефициента на корелация) е направен задълбочено и дава ценна информация с практическа насоченост.

Изработените корелационни модели (III.3) в началото и края на изследването, само за ЕГ, красноречиво показват значението на целенасочената подготовка (използването на динамични упражнения) за изменение на броя и силата (значими, големи и т.н.) на съществуващите връзки.

Докторатът съвсем коректно отчита ролята на извадката (броя на изследваните случаи(върху броя и величината на корелационните зависимости, което говори за обективност и професионализъм.

От сравнителния анализ (III.4), направен с двете групи (ЕГ и КГ в началото и края на изследването), са видни положителните промени в нивото на повечето от изследваните признаци в ЕГ.

Прави впечатление коректното и компетентно интерпретиране на данните, познаването на проблема в детайли, обективното отчитане и тълкуване на данните.

С принос за практиката е подраздел III.5 (5 страници) Нормативна база за оценка на двигателната годност и технико-тактическа подготвеност, пригодена за ползване от треньорите на Висшата лига. Оценъчната таблица, изготвена в седемстепенна скала, позволява на треньора да получава своевременна информация за състоянието на играчите и отбора като цяло, като осигурява системен контрол върху подготовката.

Глава четвърта „Изводи и препоръки“ (в обем от 4 страници).

Изводите и препоръките произтичат от направените анализи, дават обобщена оценка на извършеното и в крайна сметка по категоричен начин доказват работната хипотеза.

Като обобщена оценка на дисертационния труд, можем да кажем, че е:

- Извършена огромна изследователска дейност;

- Използван е научен подход при установяване на фактите, като е използван богат репертоар от методи и средства;
- Висока оценка заслужава педагогическият експеримент;
- Работата впечатлява с добрия език и стил на изложение, както и с образцовото онагледяване и оформяне.

Това е един оригинален, завършен научен труд с практическа приложимост и полезност.

Заключение:

Предвид изтъкнатите положителни страни на работата и личните качества на докторанта, с убеденост предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Петър Георгиев Иванов в професионално направление 7.6. Спорт.

Изготвил:

Доц. А. Крумова, доктор